

Miért anya az Anyaszentegyház?

Bár a „szent hármasság” más vallásokban is megjelenik, a keresztyénységben megfogalmazott egység egyikben sem található meg.

3. oldal

Abortusz utáni depresszió

Sok vita zajlik arról, hogy mikortól számít egy ember embernek, és sokan vallják azt a hamis nézetet, hogy csupán megszületés után.

5. oldal

Merre mutat a hátraarc?

A magyar parlament április 12-én visszavonta a vasárnapi boltzárról szóló törvényt, amely valamivel több mint egy évig volt érvényben.

7. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA ● 2016. MÁJUS 27. ÉVFOLYAM 9. SZÁM

Édesanyánk szerette az édesanyját

A mi nagymamánkat. Úgy emlékezett rá, mint aki reggel ébresztette, zsíros kenyeret és teát készített, tízórait pakolt az iskolástáskába vagy a tarisznyába. Amikor édesanyánk még egész kicsi volt, a csirkéket etette, később az utcát seperte tisztára, és 12 éves korára önállóan főzött. Mint az édesanyja. Az ételmaradékot kivitte az állatoknak, az esővizet, ha egyedül volt otthon, vödörkbe felfogta, ezt kicsi korától a lelkére kötötték, ez is istenáldása.

Édesanyánk férjhez ment, a városba költöztek. Édesanyánk varrónő lett. A legközelebbi városban, egy hatalmas gyárban kezdett dolgozni. Édesanyánk egyetemet végzett, szülei tanították. Csodával határos módon nem helyezték a Kárpátokon túlra, Erdélyben maradhatott. Édesanyánk műszerészi oklevelet szerzett. Igaz, hogy hajnali hatra kellett munkába járnia, de a munka nem volt nehéz, ezt hetente legalább kétszer otthon is elmondta. Orvos lett, ideggyógyász.

Édesanyánk hajnalban kelt, főzött, ébresztett, csomagolt, elkísért a buszmegállóba, soha nem hiányzott a szülői értekezletekről, amikor hazaért – és mi már otthon voltunk –, néha fáradt volt, de rámosolyogtunk, és ez mindig működött. Erre egész korán, kb. két éves korunkban rájöttünk. (folytatás a 2. oldalon)

Anyaszentegyház

Anyák napján némiképpen lelkiismeret-furdalástól vezetve ünnepli a világ az édesanyákat. Jó az, ha legalább egy napon az édesanyák szolgálatára figyel a világ, és bár ez semmit nem jelent ahhoz a mérhetetlen megvetéshez és lenézéshez képest, amellyel a mai társadalmak és a modern nők viszonyulnak az anyaság kérdéséhez, az édesanyáknak mindenképpen jól esik a megemlékezés. Mert az édesanyák már csak ilyenek. Nem számolják, és nem mérik meg, hogy mennyit adtak, és mennyit kaptak cserébe. Ha megtennék, nem is lennének édes-anyák. Az anyaság édes mivolta éppen ez a soha semmit számon nem tartó, csak önmagát adó szeretet. Az ingyen és örömmel tett önfeláldozás szentsé-

ge tesz egy esendő női emberi lényt valami megfoghatatlanul mássá: édesanyává. Magyar nyelvünk az egyetlen a világon, amelyik különbséget tesz anya és édesanya között. Ez a csodálatos különbségtétel érhető tetten egy másik szép, és szintén csak magyar nyelvünkben megtalálható szavunkban: anyaszentegyház. Amint az Írás az egyházat Jézus Krisztus menyasszonyának nevezi, ez a menyasszony gyermekei felé édesanyaként, anyaszentegyházként jelenik meg. Az anyaszentegyház is – akár csak édesanyánk – szerető eltekintéssel adja ön maga teljességét, és közben nem hogy csak hálát nem vár, de még hűtlenségeinket és tőlünk kapott bántásainkat sem tartja számon.

Édesanyánk szerette az édesanyját

(folytatás az 1. oldalról)

Megrázta magát, és máris önmaga volt. Amilyenek egy anyának lennie kell. Érdeklődött az iskoláról, megnézte az ellenőrzőnket, mosott, takarított, bevásárolt. Ha a torkunk fáj, elrohant a patikába, éjszaka bejött, többször, ha szükséges volt.

Elkísért a hegedűórára, a város másik felébe. Csoda, hogy nem volt, csak egy nővérünk? Vagy egy öcsénk? Csoda, hogy: nem volt testvérünk? A város temérdek, óriási, édesanyánk édesanyja mindig eltévedt, amikor meglátogatott. És bár – gyanítjuk – édesanyánk napjába jóval több befért, mint 24 óra, mégsem lehetett végtelenig feszíteni a húrt. Odafentről csak van egy megszabott rendje egy napnak, éppen dupla idő azért neki sem járt.

Édesanyák lettünk. Már az állapotosság alatt gyanút fogtunk: a testünk, a lelkünk – másként működik. Lehet, hogy gyengébb fából faragtak, mint édesanyánkat. A televízióban persze előre megmondták. Figyelmeztettek. A facebook-os kismama közösségben is. Nagyon nehéz a megfelelő krémet, paplant, orvost, szobát, babát kiválasztani. A pelenka milyen márkájú legyen? És a babakocsi? Édesanyánk most, életében először idegesítő volt. Mindenre csak mosolygott, és azt mondta, kialakul. Nagyon kevés a szabadidőnk. Pedig az első gyerekiünkkel tartunk, és kettőt tervezünk. Eredetileg. Millió program virít a közösségi oldalakon – és mi csak nézünk ki a fejünkől. Most nem lehet. Holnap sem. Olykor megpróbálunk családi programokat szervezni, de gyakran ránk mordulnak, vagy ellenségesen néznek ránk. Fürdőkben, panziókban, még a zöldben is. Az emberek mindent kineveztek stresszmentes zónának, ami szinte a gyerekkéntesség színvonalánál van.

A munkahelyen sikerült titkolni állapotosságunkat, egészen a hatodik hónapig. Nem szerettünk volna hálátlanok látszani, ugyanis a cég sokat fektetett belénk. Még az angol nyelvvizsgánkat is kifizették, ami nélkül – ugye – manapság nincs levegő. Amikor a kislányunk/kisfiunk két éves lesz, visszamegyünk dolgozni. Az óvodát is gondosan kell kiválasztani, esetleg ott vacsorálási lehetőséggel. Az iskolaválasztásra még gondolni sem merünk, angol óra, úszás, informatika-oktatás legyen, lehetőleg már az előkészítő osztályban.

Ha nem vagyunk résen, a lehetőségeket elszalasztjuk. És mi csak a legjobbat szeretnénk, persze, elsősorban a gyermekeinknek. És magunknak.

MÁTYS MELINDA

Szeretetének nagysága

„Ahogy az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztalok én titeket, és Jeruzsálemben kaptok vigasztalást!” (Ézs 66,13)

Legtöbbször, amikor szomorú a hangulatunk, megpróbálunk tenni ellene. Keresünk egy társaságot, ahol megoszthatjuk vagy alkoholba fojthatjuk szomorúságunkat. Így azt gondolhatnánk, hogy a probléma oka megoldásra talált. Vigasztal ez minket?

Ézsaiás próféta elmondja, hogy Isten az ő gyermekeit úgy vigasztalja, mint anyja a fiát. Vigasztaló szava sok embernek lehet hozzánk, résztvevő barátoknak és jóakaróknak, de az nem sokat ér. Az édesanyánál mást keresünk és találunk is!

Ha egy este váratlanul betoppan a szülői házból már saját otthonába távozott férfi, elég az édesanyának csak ránéznie: tisztában van már vele, hogy valami nagy baj van! Nem is kérdi: mi történt? Minek nyúljon hozzá a gyuladt sebekhez! Elég, ha leülteti a fiát szembe magával – megfogja a kezét, és belenézi a sze-

mébe: megért mindent, ami fontos! S a fia is megkapta már, amire olyan nagyon vágyott. Máris könnyebb a teher a lelkén. Sajog még a seb, de már kezd úrrá lenni fájdalomain. Így vigasztalja a férfit édesanyja!

A szentíró e földi hasonlattal csupán érzékelteni tudja Isten irántunk érzett szeretetének a nagyságát, de nem tudja azt kifejezni, hiszen szeretete semmilyen földi szeretethez nem hasonlítható. Biztosít azonban affelől, hogy akik az Ő hatalmas szeretetében bíznak, azokat maga Isten tartja meg a szomorúság idején is, hogy el ne csüggedjenek.

A próféta tovább elmondja, hogy Isten az igazi öröm forrása. Majd hozzátesszi, hogy Jeruzsálem az Ő szolgálóleánya. Ez azonban nem a hitetlen gúnyolódóknak szól, akik egyáltalán nem törődnek az egyházzal, hanem azoknak, akik szent buzgósággal jelentik ki, hogy ők az egyház gyermekei.

Isten gyermekei bízhatnak abban, hogy az Ő hatalmas, gazdag szeretetének részesei lesznek.

KISS SZABOLCS

Anyai tanács

„Az ifjúkori kívánságokat pedig kerüld; hanem kövessed az igazságot, a hitet, a szeretetet, a békességet azokkal egyetemben, akik segítségül hívják az Urat tiszta szívből.” (2Tim 2,22)

Isten szolgájának példamutatónak kell lennie. Nyilván nem prédikálhat olyan lelkész a szeretetről, a családról, aki önmaga sem él, vagy korábban nem élt igazán tiszta erkölcsi életet. Valahogyan pecsét van az ilyen ember életén. Jogosan mondja a leánygyermek édesanyjának, aki fiatal korában „kiélte” életét, és most lelki fröccsöt tart a kamasznak, hogy ne tegye ezt vagy amazt: „De anya, te is megtetted! Te is elmentél, és ott voltál, nem hallgattál a nagy tanácsára!”

Az apostol határozottan azt mondja, hogy az ilyen kívánságokat már csirájában le kell törni, messze el kell kerülni. Ma nagyon sok az olyan fiatalokat kísérő forrás (televízió,

internet, filmek), amelyek inkább próbálják rábeszélni az ifjakat arra, hogy egyszeri életük folyamán mindent ki kell próbálni, mindent meg kell tapasztalni, de a dolgok következményeiről nagyon keveset szólnak. Ugyanis mindennek van egy másik oldala, ami keserűbb, aminek nincs olyan nagy felhozatala, nincsenek vonzó képek és megoldások receptjei. Erről nem tudott a tékozló fiú sem, csak azt, hogy a független és szabad élet az nagyon jó, nem jár felelősséggel, abba nem szól bele a felnőtt, nem tartozik beszámolóval a mindennapok végén. Tudni kell minden fiatalnak, a nagybetűs élet előtt állóknak, hogy aki életét Krisztussal alapozza meg, az nem marad ki semmiből, tőle nem vesznek el semmit, hanem lassabban ugyan, de megmondottabban építkeznek, halad előre az Isten útján. Beszéljünk gyermekeinkkel, ifjainkkal, hassunk rájuk a jóval.

ILONCZAI ZSOMBOR

Miért anya az Anyaszentegyház?

„Egy az Isten, de nem magányos” – vallotta Hilárius, Poitiers püspöke (315?-367) a Szentháromságról. Bár a „szent hármasság” más valóságokban is megjelenik, a kereszténységben megfogalmazott egység egyikben sem található meg.

A hinduizmus szent hármassága már a kereszténység előtt is létezett: Bráhma, a Teremtő; Siva, a romboló, és Visnu, a fenntartó isten. Babilóniában is találtak utalásokat rá, sőt még szimbólumát is innen eredeztetik: az egyenlő oldalú háromszöget. Egyiptomban pedig létezett egy atya, anya és fiú összetételű isteni hármasság is: Ozirisz, Ízisz és Hórusz személyében.

A kereszténység évszázados viták után, az 533-as II. konstantinápolyi zsinat óta kifejezetten arról tanít, hogy a Szentháromságban mi nem három istent vallunk, hanem az egy Istent három személyben: az Atyát mint teremtő szeretetet; a Fiút mint a megtestesülő szeretetet; és a Szentlelket mint a kölcsönös szeretetet. Ennek ellenére a történelem folyamán többször szárnyra kapott az az elképzelés, hogy a Szentháromságot valamiféle „mennyei szent családdal” azonosítsák: az Atya–Anya–Fiú hármassággal. Ebbe az igencsak elrugaskodott elméletbe még illenek is a magyarázat, hogy az Anyaszentegyház, „Krisztus menyasszonya”, ezért nőnemű például azokban a nyelvekben, ahol megkülönböztetik a nemeket.

KÁLVIN ANYASZENTEGYHÁZA

Kálvin János Institutio-jában ezzel szemben az Anyaszentegyház megnevezésben az egyház alapvető jellegét látja. Az egyház az istenfőlkő anyja. Szolgálatával, mint az anya, úgy gondoskodik arról, hogy a hitben csecsemők eljussanak az érett férfúi korra. Az egyház a kereszténységben mintegy „megfogán minket méhében”, hogy azután megszüljön, majd tápláljon az üdvösségre. Kálvin tehát ebben a hasonlatban látta az egyház anya-szerepét.

Az egyház azonban szent is. No, nem azért, mintha a szentek közösségét az erkölcsileg tökéletesek alkotnák, egyfelől azért nem, mert ilyen emberek nincsenek, másfelől pedig azért sem, mert az egyház csak „elindít” a felnőtté válás rögös útján. A szentséget éppen az jelenti, hogy a bűnös ember naponta igyekszik előre haladni a megszentelődésben. Ezt a szent és tiszta életvitelre való törekvést persze senki sem éri el, de hitünk szerint Isten kegyelmesen reánk tekint, és mégis nekünk tulajdonítja – tanítja Kálvin. Az ember életét Isten teszi szentté úgy, mint egykor a jeruzsálemi templomot.

Minden korban voltak olyanok, akik ezt a szentséget megtartották (Ádámról és utódairól a bűneset után sem mond le Isten), de voltak olyanok is, akik megrontották Isten szentségét (papok és előljárók, farizeusok és írástudók). Cyprianus egyházatya (190/200?-258), Karthago püspöke Jézus búzáról és konkolyról szóló tanítását idézve reformátorunk elismeri, hogy

az egyházban vannak „tisztá és tisztátalan edények”, de ez nem ok arra, hogy kivonuljunk belőle, sokkal inkább arra ösztönözzön, hogy búzává legyünk!

AZ EKLÉZSIA

Az Újszövetségben használatos eklézsia megnevezés is ezt igyekszik sugallni. Athén virágkorában a város hivatalosan összehívott férfijai alkották az ekléziát, akik háborúról és békéről döntöttek, szerződéseket kötöttek és szövetségeket szerveztek. Minden gyűlés imával és áldozattal kezdődött, ahol mindenki egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezett. Ma ezt nevezzük az igazi demokráciának.

A szónak azonban van egy ószövetségi gyökere is. Az Ószövetség görög nyelvű fordításában rendszeresen az „Izrael gyülekezete” vagy az „Izrael közössége” kifejezés fordításaként használták az eklézsia szót. A zsidó felfogás szerint Isten népét azok alkotják, akiket maga Isten választott ki és hívott el, hogy szavát meghallják, és aszerint cselekedjenek. A görög és héber szavak tehát átfogó és nem kizáró jelentéssel bírtak.

Augustinus egyházatya szerint az egyház láthatókból (templom, istentisztelet, tanítás, törvények, erkölcs, stb.) és láthatatlanokból (az, hogy valaki igaz hívó kívülről nem látszik) áll. Az egyház titokzatos valóság. Talán erre akar utalni Heidelbergi Káténk 54. kérdés-feleletének megfogalmazása is: mit hiszel az Anyaszentegyházról, és nem: mit látsz az Anyaszentegyházból. Mi ugyanis a látszatra rendszerint többet adunk, és arra pazaroljuk el erőnk legnagyobb részét.

Pedig az egyház anya jellege mellett a szentsége is ugyanolyan fontos. A meddő nő soha nem válhat anyává. Isten népének meddősége és terméketlensége pedig nem új keletű dolog. Az Ószövetség papi vezetőinek, és az Újszövetség farizeusainak és szaduceusainak egyháza legjobb esetben is csak „mostoha” anyáknak bizonyultak.

Az anyaság alapja az a megmagyarázhatatlan belső kötelék, amely soha nem szakad meg gyermek és anya között, és amely táplálja azt a gyengédséget és gondoskodást, ami a felcseperedéshez nélkülözhetetlen. Anyai szeretet nélkül árvák vagyunk!

Jézus testvérei

Bár az evangéliumok szűkszavúak Jézus családját illetően, mégis tudunk arról, hogy Jézusnak testvérei is voltak. Férfi-testvéreit név szerint ismerjük: Jakobot, Júdást, Józsefet és Simont, húgait azonban név nélkül említi a Szentírás.

Az evangéliumokban arról olvasunk, hogy kezdetben hitetlenek voltak, és kétségbe vonták Jézus messiási voltát, de Jézus feltámadása után ők is csatlakoztak az Anyaszentegyházhoz. A hagyomány szerint például Jakab leveté magát az Úr testvére írta, és bár a századok során alaposabb megismerésük nem volt üdvtörténeti kérdés, mégis meglehetősen sokat foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy Jézus testvérei Mária gyermekei voltak-e?

Az egyház keleti felében Jézus testvéreit József előző házasságából származóknak tekintették. Egyes vélemények szerint ugyanis József özvegyember lehetett, amire abból következett, hogy Jézus 13 éves korában történt jeruzsálemi zarándoklata után az evangéliumok hallgatnak a názareti ácsról. Valószínűleg még Jézus gyermekkorában meghalt.

Az egyház nyugati felében Szent Jeromos véleményére építve tulajdonképpen Jézus unokatestvéreiről beszéltek. A katolikus egyház tanítása szerint ugyanis nemcsak Mária maradt szűz Jézus születése után is, de József, Jézus „földi apja” is szüzességben élte egész életét. Erre a magyarázatra azért volt szükség, hogy a szent család az aszkézis és a kolostori élet példájaként álljon az emberek előtt.

Kezdetben, a református egyházakban is tovább élt ez a hagyomány, de a 19. századtól kezdve a protestáns teológusok felhagytak az efféle „tisztelettel”, és azt kezdték hangoztatni, hogy Jézus valódi testvéreiről van szó.

A katolikus teológusok – természetesen – igyekeztek cáfolni ezt a megközelítést. Jézus elsőszülöttként való megnevezése ugyanis csak arról szól, hogy „ő nyitotta meg anyja méhét”, ahogyan az Ószövetség fogalmaz, nem jelenti azt, hogy testvérei is voltak.

A legtovább ellenérv talán az, hogy Jézussal szemben testvérei (Jn 7,1-9) az idősebb testvérek bátorságával és fölénységével lépnek fel (ami bizonyíték lenne arra, hogy más házasságból származnak).

Az igazság az, hogy sem megcáfolni, sem megerősíteni nem tudjuk Jézus testvéreinek pontos származását. Talán maga Jézus is így akarta ezt, hiszen ő maga tanítja: „aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nékem fitestvérem, nőtestvérem és anyám.”

Erdei méz és tücsökcomb

Alma materemmel kapcsolatos első emlékem az, ahogyan már az előfelvételin ülünk a még régi épület fenti tornácán, és kedélyesen beszélgetünk többi felvételiző társammal. Ez aztán meghatározta egész lorántffyos mivoltomat.

Mikor a bibliai tételekből felvételiztünk, nekem Keresztelő János története jutott, s a felvételiztető Berecki Bandi bátyánk azt kérdezte, mivel táplálkozott ez a próféta, én pedig azt találtam válaszulni: erdei mézet evett tücsökcomb-bal... Mégis felvettek. Gondolom, nem nagyon bánták meg. Nem volt mit tenni, az a ritka alkalom volt ez, amikor az ember terve (ebben a történetben én vagyok az ember) egybeesett az Isten akaratával. S ezt akkor valahogy éreztem is. Ugyanolyan iskola, gimnázium lehetett ez is, mint a többi. Itt is voltak tanárok, jó tanárok.

Voltak diákok... igen, némelyik igen-csak megérte a pénzt, de még a legnehezebb eset is tudta, hol a batár. Feszegette ugyan, de nem nagyon lépte át. Az igazgatói irodától a rácsos ablakú osztálytermen keresztül egészen a boltíves pincéig mindent átítatott a családias légkör. Megvolt a varázsa annak is, hogy reggelente a pincében volt az ábitat, napközben pedig ugyanott zajlottak a tornaórák. És amikor a padon átrepülő tigrisugrást gyakoroltuk, figyelniünk kellett, nehogy lefejeljük a plafonon lévő neonokat... Akkor nem volt tornaórán kötélmászás.

A kapus volt a pszichológus, a titkár-nő volt a földrajztanár-nő, az osztályfőnököm volt a második apám. Ő volt az, aki mindent tudott rólunk, még azt is, amit mi esetleg még csak sejtettünk. Talán naiv vagyok, és túl nagyot akarok mondani, de úgy érzem, hogy a Lorántffyban életeket mentettek. Az Istenben való hitet munkálták bennünk. Aki oda járt, az előbb-utóbb, de gondolkodott – még ha csak egy kicsit is – a hit dolgain. És tudom, hogy ez sokszor sokaknak segített. Utólag is. Az én érzésem, emlékeim szerint, az iskolánkban nem a ránk erőltetett, kötelező ájtatosságot – ha mást nem, de legalább színlelő szenteskedést – elváró szándék működött, hanem a valódi, életszagú, de mindent szeretettel jobbitani akaró szándék.

A családoból sem tagadod ki a folyton rosszkedű kölyköt, hanem megneveled. Az én alma materem sok szeretetet adott nekem, és tiszteletre méltó embereket. De legfőképpen, a Lorántffy jó irányt adott az életemnek.

SZABÓ JÓZSEF

Alma mater – a nagylelkű anya

Az életünket, jellemünket formáló iskolát, egyetemet nevezük alma maternek. De mi jut eszünkbe először, mikor ezt a szót halljuk: alma mater? Az épület, egy kép, vagy valamilyen érzés? Valami érthetetlen, idegen, hideg fogalom?

Sikereinket, az élet mindenféle helyzeteihez való hozzáállásunkat, de még a sorsunkat és kudarcainkat is legalább annyira meghatározzák iskoláink, mint a családunk. Miért? Mert egy-egy tanárszemélyiség, az iskola mint intézmény hangulata, az iskolatársak éppúgy odalendíthetnek a sikerhez, mint ahogyan teljes kudarcba, tartózkodó életmódba is taszítanak. Az iskola megtalálhatja, bátoríthatja, kibonthatja a tehetségeket, de ugyanakkor nagyon mélyre el is temetheti azokat.

Figyelünk-e gyermekeink iskolai hangulatára, azaz, hogy mit tesz velük az iskola? Véd, táplál, életet és teret ad a tudásnak, formál, táplál, vagy éppen ellenkezőleg. Az alma maternek megvan a maga kisugárzása, amely áthatja évtizedeken, vagy akár évszázadokon át a hozzá tartozó közösséget. Ha felidézünk magunkban, akkor magát az épületet és a benne uralkodó hangulatot látjuk-érezzük. És ezt annyira otthonosnak tartjuk, mintha a családunk, vagy egyik legbensőbb kedves emlékeinknek és titkainknak teremtoje és őrzője lenne.

Nagy szükség van a jó iskolákra. Egyre nagyobb az apátlan, a magányos, a tv-n nevelkedett, utcán felnőtt gyerekek száma. Velük nem lehet akárhogy foglalkozni. A „gyerek-formálás” művészet, akárcsak a szobrászat. Ismerni kell az anyagot, melyben már ott rejlik az egyedi, megismételhetetlen remekmű. Ezt meglátni, ezt kimetszeni... Isten nélkül, lehetetlen.

AZ ÉLET ISKOLÁJA

Az iskolakérdésnek nemcsak oktatásügyi, de az egész emberiség jövőjére kiható vonatkozásai vannak. Ezt figyelembe véve szakemberek vázoltak néhány, oktatással kapcsolatos, lehetséges jövőképet. Az első foratókönyv szerint nem történik semmi változás. Vagyis a tanárok maradnak a tudás birtokosai, a diákok pedig a többé-kevésbé aktív-passzív befogadók.

Továbbra is nagy figyelmet fordítanak majd a tananyagok és értékelési rendszerek egységesítésére. A tanár- és a tananyag-központú oktatási rendszerben egyre nagyobb egyenlőtlenségek alakulnak ki, és egyre kevesebb figyelem irányul a tanulók egyéni fejlesztésére. A második lehetőség: az iskola mint a tudás piaci modellje. Azaz, az alma ma-

terrel való egyre gyakoribbá váló társadalmi elégedetlenség oda vezet, hogy egyre inkább minőségi követelményeket támasztanak az iskolákkal szemben.

Verseny alakul ki, melyben folyamatosan mérik az iskolák eredményeit. Egyre inkább azt várják el az iskoláktól, hogy bizonyos attitűdöket fejlesszenek ki a diákokban. Már nem egy központi elvárás fog uralkodni, hanem a kereslet, a diákok általi elvárások határozzák meg az iskolák profiljait. A harmadik vízió az iskola újraszerveződésének egyik módja. Az iskola szociális funkciója erősödik meg. Megmarad a hagyományos értelemben vett tudás-átadó intézmény, de ezen felül hangsúlyos lesz a szoros kapcsolatépítés a helyi közösségekkel. Az iskolának fontos szerepe lesz a társadalmi integrációban, a különböző társadalmi csoportok közötti béke megerősítésében. A negyedik változat arról szól, hogy az iskola mint tudásközpont újból megerősödik. Egyre nőnek a tantervi elvárások. A tanulóktól egyre több és egyre intenzívebb tudást várnak el. Ez maga után vonja a tanulási képességek magasabb szintre való fejlesztését. A tanárok magasabb státuszú, elismert és jól megfizetett szakemberekké válnak. A használható tudás, az állandó fejlődés kerül a középpontba. Az ötödik kép valami olyat ábrázol, melyben a klasszikus iskolát felváltják a tanulói hálózatok. Kiemelkedik sokféle, iskolán kívüli tanulási lehetőség.

LEHETŐSÉGEK – VESZÉLYEKSEL

Minden érdeklődő a maga igényeinek megfelelően találhat lehetőséget a képzésre. Ebben fontos közvetítői szerepet játszik a világháló. Tanárok helyett „e-learning” és megkérdőjelezhető tananyagminőség. Az utolsó változat azt a lehetőséget írja le, mely szerint megszűnnek az iskolák. Mindenki otthon tanul és tanítatja gyerekeit. Mindenki saját belátása szerint szerzi be a tudást, és saját elképzelései szerint rendszerezi azt. Melyik lenne jobb? Az egész átlátása, és nem csak egymástól elszigetelt tantárgyak. Az egészről, és a világot mozgatókról való folyamatos párbeszéd diák és tanár között. Egy olyan intézmény, otthon, ahol nincsenek kényes kérdések, és mindig mindent tudó tanárok.

A részleteken felülemelkedő, egészre tekintés nagyon könnyen vezethet a tudás beszűküléséhez. Fontos, sőt elengedhetetlen a részletek ismerete, a szakszerűségekre való törekvés. De ez ne zárja ki az összefüggések feltárását és a gondolkozni tanítást. A tudás önmagában nem elég. Szent-Györgyi Albert mondja a nevelésről: „Amit mi nevelésnek nevezünk, az nem egyéb, mint az agy programozása abban a korai szakaszban, amelyben még formálható. Az emberiség jövője a neveléstől, ettől a változtatható programrendszerrel függ.” Nem mindegy, miként valósul meg ez a „programozás”. A nagy Tervező, Isten lelke és szándéka kellene áthassa ezt a munkát is.

G. LEVENTE

Abortusz utáni depresszió

Általában minden ember elítéli a gyilkosságot, a háborúkat, olyan eseményeket, melyek emberéletet követelnek, a tömeggyilkos diktátorokat, és miközben ítélik meg, megfedkedezik arról, hogy a háborúk okozta emberáldozat elenyésző ahhoz képest, Európában évente több mint 1,2 millió gyermeket ölnék meg magzati korban.

Sok vita szól arról, hogy mikortól számít egy ember embernek, és sokan vallják azt a hamis nézetet, hogy csupán megszületés után. Így meg lehet nyugtatni a lelkiismeretet. A magzattal még nem kell szembenézni, még nem tud róla a külvilág, azt mondom, nincs, és egy fél órás műtét után már nem is létezik többé, tehát szabadon dönthet az élete fölött.

Kérdezzük meg: ki vagyok én, hogy úgy érzem, élet és halál felett dönthetek? Ki vagyok én, hogy eldönthetem, éljen-e valaki, vagy sem?

Ha megkérdezzük Istent erről a kérdésről, mikortól számít valaki embernek, pontosan válaszol. Azt mondja Jeremiásnak: „Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek”. (Jer 1,5)

De nem csak innen tudhatjuk meg, hogy akit az anyaméhben megöltek, az nem egy sejt-halmaz, hanem egy ember volt. Isten a lelket úgy adta az emberbe, hogy az anyák megérik azt, és súlyos, akár depresszióig menő lelkiismeret-furdalást éreznek abortusz után.

A nők nagy része nem tudja valójában, mi vár rá, amikor felhívja a kórházat, és időpontot egyeztet abortuszra. A családtagok nagy része fel sem fogja, hogy egy gyilkosságban segítkezik, és milyen következményei vannak a női lélekben az elvégzett terhesség-megszakításnak.

A PUSZTULÁS DRÁMÁJA

Valójában minden esetben súlyos dráma zajlik a felszín alatt, és a magzatát elvesztő nő önbecsülése is a babával együtt veszik el, ahogy az addig dédelgetett világképe is, amely az abortuszig kiegyensúlyozott és stabil volt, örökre eltűnik. Abortusz után a legtöbb nő számára a világ félelemmel és sötét árnyakkal telik meg, a jövő kiszámíthatatlanná válik, és soha, de soha többé nem fogja biztonságban érezni se magát, se szeretteit, hiszen ha ő maga képes volt erre a döntésre, akkor a világon bármi megtörténhet.

Mindebből a család, a közvetlen környezet néha semmit sem érzékel, néha a fájdalom és büntudat világosan olvasható, akkor is, ha az abortuszon átesett nő egy szóval sem jelzi a benne dúló gyilkos vihart.

Az abortusz az egész család életét feldúlja, addig „jól működő”, vagy annak tűnő kapcsolatokat zúzhat szét, de előtte számos területen mutatja meg tisztító hatalmát:

– Az abortuszon átesett nő fájdalma enyhítésére különféle tompítókat alkalmazhat: alkohol, nyugtatók, drogok.

– Szexuális élete alapvetően megváltozhat, ha stabil párkapcsolatban élt, elillanhatnak a vágyak, nem kívánja többé a gyönyört, úgy érzi, meg sem érdemli. Máskor önpusztító, eszelős szexuális ámokfutásba menekülhet. Így ezzel bünteti magát.

– Addigi magatartása megváltozik: bizonytalanná válik, nem érzi többé kompetensnek magát olyan területeken sem, ahol addig ragyogóan teljesített, illetve ennek kompenzálására, máskor a feszültség levezetése miatt agresszív kitérőket produkálhat. Mindkét esetben veszélybe kerülhet a munkája, megélhetése.

– Emberi kapcsolatai is átalakulnak, veszélybe kerülnek. Mélyeséges szégyennel küzd, úgy érzi, mindenki róla és a meg nem született babáról beszél. Nem találja a helyét a barátok, kollégák, rokonok között, hiszen azt hiszi, elveszítette megbecsülésüket és szeretetüket, és hogy az egész világ elítéli őt.

– Álma a személyes jövőről megváltozik, nem tartja többé alkalmasnak magát egy szép, jól működő család létrehozására, nem törekszik a továbbiakban tartalmas, előre mutató kapcsolatra. Felszínes, üres viszonyokkal bünteti magát.

– A legfélelmetesebb azonban, hogy esetleg az életben lévő gyermekeihez fűződő kapcsolata is konfliktusokkal, feszültségekkel terhelté válhat, hiszen nem érzi többé magát jó anyának. Úgy érzi, megbukott édesanyaként és emberként is, ezért nincs, nem is lehet jó hatással gyermekeire.

Ha még a megszakítás előtt van valaki, igyekezzünk lebeszélni róla, már csak azért is, mert egy felnőtt ember, ha teherbe esett, vállalnia kell a felelősségét egy emberi életnek. Másrészt pedig annak a gyermeknek joga van az élethez.

Amennyiben már megtörtént, és az abortuszon átesett nő depresszióhoz közelít, segíteni kell neki feldolgoznia ezt a gyászt és veszteséget. Az emberi lélek nem tudja úgy elengedni a benne fejlődött másik emberi lelket, hogy ez ne okozna súlyos fájdalmat. Íme, az ékes bizonyítéka annak, hogy a magzat nem egy sejt-halmaz, hanem egy még meg nem született, élő ember.

TÓTOS BEÁTA

Mai történet

Egy nő aggódva fordul nőgyógyászához:

– Doktor úr, nagy bajban vagyok, és már csak maga tud rajtam segíteni. Itt van velem ez az egyéves gyerek, és már megint terhes vagyok. Nem számítottam arra, hogy ilyen kicsi lesz majd köztük a korkülönbség. Ezt én így nem tudom vállalni.

– Értem – válaszol a nőgyógyász. – Akkor hát mit tehetek önért?

– Nem akarom kihordani ezt a terhességet, a megszakításhoz kérem a segítségét.

Az orvos kicsit töpreng, majd így szól:

– Azt hiszem, jobb megoldást is tudok a problémájára. Olyant, ami önre nézve kevésbé veszélyes.

A terhes megkönnyebbül, mert azt hiszi, a szülész teljesíti a kérését.

De az orvos így folytatja:

– Ha tehat tényleg azt akarja, hogy ne kelljen egyszerre két gyermekről gondoskodnia, akkor öljük meg ezt itt, amelyiket épp a karjában tartja!

Így aztán kipihenheti magát, mielőtt a magzatgyermek világra jönne. Ha tehat tényleg csak az időzítéssel, meg a gyerek-számmal van baj, akkor nem számít, hogy a kettő közül melyiket öljük meg. Meg aztán az semmiféle veszélyes szövődésménnyel nem jár az ön testére nézve, ha inkább ettől a karon ülőtől szabadul meg.

A nő szörnyülködve tiltakozik.

– Nem, nem, doktor úr! Hiszen ez szörnyűség! Égbekiáltó bűn lenne, ha megölnék egy gyereket!

– Egyetérték önnel – válaszolt az orvos. – De először azt hittem, hogy ez magácskának nem jelent gondot... Ezért javasoltam önnek ezt a megoldást.

Az orvos elmosolyodott, mert úgy érezte, sikerült megértetnie a beteggel álláspontját.

Az anya így hamarosan rájött, hogy semmi különbség nincs a már megszületett gyermek és a még magzati életkorát élő gyermek életének kioltása között. Mindkét esetben ugyanarról az élet elleni bűntettől van szó!

Jöjj, mondjunk hálaszót!

Egy asszonynak Isten által megszbott küldetése: feleségnek és anyának lenni.

Az évszázadok folyamán sokan írtak a gyengébb nemről. A költők megírták a nők szépségét, báját, a festők színekben próbálták azt kifejezni, a szobrászok a világosság angyalainak formálták, a hősök szeretetükkel koronázták őket. De ki tudná a benne lakó érzéseket leírni, melyek az ő lényének mélységében bontakoznak ki? Bátorságának, gyermekeiért való önfeláldozásának határait ki ismerte föl valaha? Senki, bizonyára senki! A titkok nyitja: az isteni szeretet.

A szerelme, a külső szépsége nem tűnt el örökre, az most a szívben van, belső értékévé változott, az imádságnak készített helyet. Úgy, mint a halászok is viharban, esőben és napsütésben edződnek, úgy ő is az élet viharában kivirágzott, és büszke arra, hogy az életben „megtett mindent, amit tudott”.

Csak a dicsőséges Isten tudott ilyen lényt teremteni.

Május első vasárnapján az Édesanyákat köszöntjük. Sok meghatározó anyák napján ünnepélyesen vettünk részt úgy is mint kicsi gyermek, amikor őszinte szívvel szavaltuk a köszöntő verseket, úgy is mint édesanyák, amikor boldogan öleltük át gyermekeinket virágaik átadása után. Ezen a napon emlékezünk, és eszünkbe jut sok-sok minden, amit csak az édesanya tud adni neked, nekem, mindenkinek: az imádság, az alátétel, az ölelés és még annyi minden, hogy nem is tudnám leírni.

Minden gyermeknek el kell gondolkodni az édesanya fáradhatatlanságán, amivel családjáért munkálkodik: „nem keresi a maga hasznát” (1Kor 13,5).

Elfeledkezni róla nem szabad. Soba! Akkor se, ha megöregszik. Ekkor következel te, a gyermeke, akinek eszébe kell jusson mindig az ő szeretete, amely mindent remélt, mindent eltűrt. A soba el nem fogyó szeretete benned kell hogy tovább éljen, iránta és házád népéért is. Aki elfelejti az édesanyját, az elfelejti önmagát, népét, hazáját.

Lehet, hogy a sír mellett emlékszel a „hazatért” édesanya szeretetére. Csendes perceidben köszönd meg Istennek az „anya” vállalat, és mint gyermek az életet. Ne szégyelljük hát ma könnyeinket, mert ezen a napon gyermekek lehetünk valamennyien.

Isten áldjon meg minden édesanyát!

ANTAL JULIANNA, ny. vallásánár, Nagyvárád

Kettős ünnep Mocsolyán

Április második vasárnapján kettős ünnepésre gyűlt össze a falu kicsiny népe: lelkészbeiktatásra és az új közösségi ház felavatására.

Az éppen virágzó gyümölcsfaktól körülölelt falu életében ritka az efféle ünnepelés. A kiöregedő félben lévő közösség egy igencsak csinos és izléses, több célnak megfelelő épületet kapott. Móré-Zsigmond Mihály-Levente lelkész pedig majdnem tizenhárom év után úgy érezte, hogy itt az ideje tisztviselési beavatására is.

Erre a dupla alkalomra eljött hozzánk főtisztviselő Csúry István püspök úr, valamint a Zilahi Egyházmegye esperese, Bogdán Zsolt nagytisztviselő úr. A Tövisháti Kistérség Egyesület projektje szerint Idősek napközi otthonának nevezik az épületet, de maga a mocsolyai közösség Immanuel közösségi házként fogja majd emlegetni.

A hamar felépült ház (2015 júliusától 2016 februárjáig) három évig a kiszabott funkciójával működne, azaz, mint idősek napközi otthona. Később aztán más, közösségépítő programot is felkarolna. „Elsősorban az időseknek szeretnénk egy olyan kiegészítő szolgáltatást nyújtani, amely közös találkozások lehetőségét biztosítja: filmklubok, kulturális tevékenység, kézimunkakör, társas játékok szervezése. És persze lelki segítyt nyújtanánk a felmerülő problémákra. Hosszú távon gondolkodva szeretnénk egy érkeztetést is összehozni számukra” – mesélte Móré-Zsigmond Mihály-Levente lelkész.

Mivel az épület napelemmel működik, egy fűrdőszoza is áll az idős emberek rendelkezésére, hiszen sokan egyedül élnek és segítségre szorulnak. Egy nagyobb mosógép vásárlása is tervbe van véve, hogy ily módon segíthessenek a sok özvegyen maradt idősnek. A néhány éve

már működő közösségi, szociális tevékenység adta mindezeket az ötleteket. A faluban három gondozó végzi ezt a munkát, harminc személyt látva el naponta ivóvízzel, orvossággal, ápolással, ha kell egyéb szükségletekkel.

A közösségi házat a Pro Mocsolya Egyesület működteti, ami nem más, mint az egyház ekként bejegyzett egyesülete. Az elnökség tagjai, a presbiterek mind ott voltak az első nehéz döntésekben, mivel nem volt könnyű előlegezni, prefinanszírozni a projektet. De külön köszönet illeti Veres Szemida elnököt is. A ház előtt már tarkul a virágos kert, s bent izlésesen, barátságosan berendezett helységek várják az itt kikapcsolódni vágyókat. Hiszen oly sokan a faluban csak magukban vagy állatkáikkal beszélgetnek odahaza. „Ez az épület a közös összefogás eredménye, mert mindenki részt vett benne” – hangsúlyozza ki a lelkész.

A völgy ölen, egy kis dombon áll a reformátusok temploma, és most már tőle nem messze egy új, Isten segítségével épült kis otthon... S én mindig azt mondom, hogy az efféle épületek a templom meghosszabbításai, melyekkel, mint valami tárt karokkal nyúl ki állhatatosan az emberek felé.

VERES PIROSKA

Velünk az Isten

Megjelent a Szatmári Református Egyházmegye lelképásztorai által megírt áhítatos könyv, a Velünk az Isten ötödik kötete. A rövid, közérthető formában megírt igemagyarázatok tanítanak, vigasztalnak és bátorítanak minden körülményben.

„A Szatmár megyei lelkészek az ötödik könyvet írták meg, amely Isten Igéjének ajándékait hirdeti napi rendszerességgel. Olvasáskor megélhetjük azt a csodát, hogy amit annak idején az interneten napra készen követhettünk, azt nyomtatott formában – és megint élményszerűen – frissen kapjuk kézhez. Valóban nagy ajándék Isten Igéjével találkozni, különösen pedig, ha rendszeres, naponkénti üzenetkereső szívvel és lélekkel tesszük. Nem kell a próféta idején elszenvedett rabságra gondolni, nem szükséges az évtizedekkel korábbi világ sötéttségét megidézni, elég a jelen minden napjainak terheivel szembekerülni, azonnal tapasztalhatóvá lesz az élő Ige bátorító, gyógyító és vigasz-

taló hatása!” – ezekkel a szavakkal ajánlja a könyvet Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke.

Az áhítatos könyv valamikor nagy becsületnek örvendő műfaj volt az egyház életében, aztán ahogy az emberek leszoktak az olvasásról, illetve megjelentek a szemet és fület jobban megigéző médiatartalmak, úgy lett egyre elhanyagoltabb ez az igehirdetési forma. A szív a hétköznapi viharokban üzenet és bátorítás nélkül maradt, a vasárnapi istentiszteletnél többre is vágyakozó egyháztagok számára hiányzik az áhítatos könyv műfaja. Tartalmának áldásain túl ezért is külön öröm egyházunk számára az áhítatos könyvek megjelenése, betöltve pótolhatatlan szolgálatukat egyházunk életében.

A Rácz Ervin szerkesztésében megjelenő, 142 áhítatos tartalmú könyv megvásárolható a Szatmári Református Egyházmegye Esperesi Hivatalában és a különböző egyházközösségek lelképásztorainál, ára 10 lej.

Merre mutat a hátraarc?

A magyar parlament április 12-én visszavonta a vasárnapi boltzárról szóló törvényt, amely valamivel több mint egy évig volt érvényben. A Protestáns tavasz rendezvénysorozat egyik beszélgetésén többek között Balog Zoltán embererőforrás-miniszter és Bogárdi Szabó István református püspök is egyetértettek abban, hogy az intézkedés gyökerei mélyebbre nyúlnak vissza, mint a vasárnapi boltzár kérdése.

A református püspök szerint a boltok újbóli kinyitásával visszaléptünk Európa periferiájára, hiszen a multinacionális cégek érvényre juttatták akarataikat, és ismét munkába lehet foglani vasárnaponként a „boltüzem rabszolgáit”.

A Protestáns tavasz „Európa – Kereszténység – XXI. század” című beszélgetését Balog Zoltán moderálta a Hold utcai református templomban. A református lelképítész, politikus úgy fogalmazott, hogy érti a döntést, de nem örül neki, hiszen elsősorban életmódbeli és nem vallási kérdéssről van szó.

– A vasárnapi boltzár olyan életmódbeli kérdés, ami révén a magyar családoknak lehetőségük nyílt valamit átélni a szabadságból, azaz ne lehessen senkit munkára kényszeríteni vasárnap, ha nem akar dolgozni. (Balog Zoltán nem vett részt a parlamenti szavazáson. Közleményében tudatta: meggyőződése ellenére van a kormány szabad vasárnapot korlátozó javaslata – a szerk.)

VÉDELMI TÖRVÉNY VOLT

Bogárdi Szabó István református püspök elsőként arról beszélt, hogy a múlt évi, vasárnapi zárva tartást kimondó törvénnyel azt érezte: hazánk Európa felé közeledik, hiszen például Angliában, Németországban és Ausztriában sem nyitnak ki a boltok a hét utolsó napján.

– Most újra visszaléptünk Európa periferiájára. A multinacionális vállalatok érvényre juttatták – az állítólag szociális gondolatokat és a szakszervezeteket támogató szocialista párt révén –, hogy vasárnap újra munkába lehet foglani a „boltüzem rabszolgáit”. A vasárnapi zárva tartás védelmi törvény volt – jelentette ki. – Kálvin a tízparancsolat magyarázatakor szolidaritást fogalmazott meg: azt, hogy legyen egy szabadnapja a béresnek, a cselédnek, a munkára kötelezettnek és mindenkinek, akinek nincs önálló ereje az élete szervezésére – idézte a reformáció egyik legnagyobb alakját.

20. SZÁZADI KÉRDÉS

A püspök szerint a törvényhozó túlságosan „szűkre vette a törvény átmérőjét”, hiszen sokkal több szempont szerepelt benne, mint a boltok zárva tartásának kérdése. – Ha a magyar társadalomtól azt kérdezik, hogy nyitva le-

gyenek-e boltok vasárnap, azt válaszolják, hogy igen. De ha azt kérdezik, hogy akar-e magának mindenki a héten garantáltan egy szabadnapot, arra is azt válaszolják, hogy igen. Hogyha pedig arról kellene döntenie, hogy ez a nap egy társadalmilag belátható, mindenki számára azonos nap legyen, akkor a keresztyén Magyarországon nem vitás, hogy a választás a vasárnapra esne – fejtegette az egyházvezető. A püspök szerint a 21. század még nem kezdődött el: történetileg, politikailag, társadalmilag még mindig a múlt században tartunk, ezt igazolja a vasárnapi nyitva tartás kérdése is, amit tipikusan 20. századi ügynek nevezett.

Bogárdi Szabó István szerint a keresztyén-ségben egyszerre az a rettenetes és az a szép, hogy bárki válaszolhat. – A keresztyénségből alapvetően hiányzik az ezoterikus jelleg, nincs benne zsákamacska. Bárki, aki keresztyénné lesz, vagy éppen iszonyodik tőle, mondhat véleményt róla – tartja a püspök.

Bogárdi Szabó István szerint a „maga módján vallásos” emberek száma növekvő trendet mutat. – Valami elkezdődött. Valószínű, hogy a 21. század vallásos század lesz, de azt nem tudom, hogy keresztyén megújulást hoz-e. Előjeleket látunk: megjelennek Európában olyan vallások is, amelyek nem tartanak igényt semmiféle alkura. Az iszlám nem tart igényt kompromisszumra. Nem együtt élni jön az iszlám Európába, a vallások sokadalmába – figyelmeztetett a püspök.

HANYATLÓ EURÓPA?

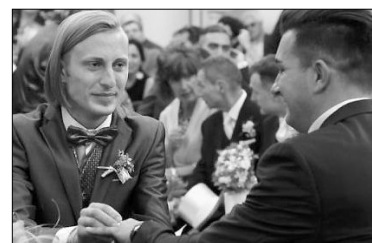
Balog Zoltán és Bogárdi Szabó István abban is egyetértettek, hogy a hit, az erény és az etika nem avított dolog, és ezt az üzenetet el lehet juttatni az emberekhez. Ebben kiemelkedő szerepe lehet a keresztyénségnek. A református püspök azt is hozzátette: sokat vár a keresztyénségtől, elsősorban az afrikaiaktól és ázsiaiaktól, az európaiaktól kevésbé. Az egyházvezető annak is nagy jelentőséget tulajdonított, hogy a pápa és a moszkvai pátriárka nem Európában, hanem Kubában találkoztak a közelmúltban. Szerinte ez annak a jele, hogy leírták Európát. A püspök ennek ellenére úgy fogalmazott, hogy a keresztyénség ahhoz járulhat hozzá, hogy ne szakadjanak fel Európa iszonyatos sebei, de ehhez béke kell.

– Kicsit szorongva mondom, úgy érzem Európa mozgásaiból, mintha háború készülődne. De mondom a jókat: sehol máshol nem lehet olyan jól strukturáltan megtapasztalni a közösséget, mint a keresztyénségben, hiszen az nem önmagáért van. A keresztyénség talán föl tudja hasítani újra a világ burkát, a „csendes kétségbeesést”. (a *reformatus.hu* nyomán)

Templomban házasodnak a norvég homoszexuálisok

A norvég evangélikus egyház vezetése az elmúlt hetekben Trondheimben megszavazta azt az új szabályozást, amely alapján mostantól melegek is köthetnek házasságot templomokban – írja a Local norvég kiadása.

A püspöki konferencián 115 résztvevő közül 88-an gondolták úgy, hogy az azonos neműeknek is joga, hogy a polgári szertartás mellett templomban is megesküdhessenek, és 32-en szavaztak a végső döntés ellen, amit már egy korábbi eredmény is előre jelzett: a szavazás előtt, a hétvége során 23 bizottsági tagból 15-en álltak az ügy mellé.

Norvégia egyébként az egyik legliberálisabb európai ország, ahol az azonos neműek 2009 óta törvényesen, a heteroszexuális párokhoz hasonlóan köthetnek házasságot, és akár gyermeket is fogadhatnak örökbe, de ezek mellett a norvég egyház még a melegek pappá szentelését is engedélyezi.

Az új döntést támogatók szerint a házasság két ember elköteleződése egymás iránt, és ebben a szövetségben nem számít a felek neme. A tiltakozók szerint viszont a határozat szembemegy a Biblia és Jézus tanításaival is, a nyilatkozataik alapján ők rendkívül csalódottak.

Az intézkedés várhatóan 2017 januárjában léphet életbe. Talán a norvégok 74 százaléka a döntést meghozó evangélikus egyház tagja volt.

Norvégia élen jár a Szentírással ellenkező életvitel és világszemlélet hirdetésében és gyakorlatba ültetésében. Míg a norvégok háromnegyede bevallottan keresztyén és egyháztag, addig egy elkeseredett kisebbséget leszámítva semmi érdeklődést nem mutat a súlyos hitelvi, teológiai és társadalmi kérdésekkel kapcsolatban. Talán nem is a homoszexualitás ebben a kérdésben a legnagyobb bűn, hanem a közönyös nemtörődömség. A norvég liberalizmus azonban túlmutat önmagán. Előre láthatólag a közeljövőben Európa más országai éppen Norvégiára való hivatkozással fognak utat engedni egy hangos kisebbség felforgató követeléseinek a közömbös többség akarata ellenére.

Évforduló

VÁSÁRHELYI PÉTER (1625–1666)

350 éve, 1666. máj. 13-án hunyt el (Kézdi-)Vásárhelyi Péter ref. tanár. Marosvásárhelyi (1652-53), kolozsvári (1660) iskolarektor; Barcsay Ákos fejedelem udvari papja (1660); a nagyenyedi Bethlen-kollégium teológia tanára (1662); a keleti nyelvek ismerője, a puritanizmus híve. Latin nyelvű teológiai disputációi (*De fide, prima theologiae parte* – 1665, *De natura et partitione theologiae* – 1665) mellett Amesius tanításáról, a Zsoltárok és a Jelenések könyvéről írt.

BUDAI ÉZSAIÁS (1766–1841)

250 éve, 1766. máj. 7-én szül. Szilágypériben (175 éve, 1841. júl. 14-én hunyt el) Budai Ézsaiás ref. püspök. Debrecenben a történelem és klasszika filológia (1794), a teológia (1808-21) tanára. Debreceni lp. (1821); tiszántúli főjegyző (1813), püspök (1822-41). Legfontosabb történeti munkái: *Közönséges História* (1800); *Magyarország története I-III.* (1805-12). Az *Ez esztendő őt áldással Koronázd meg, Úr Isten és E húsvét ünnepében Örvendjünk, keresztyének* kezdetű énekek szerzője.

MITROVICS GYULA (1841–1903)

175 éve, 1841. máj. 16-án szül. id. Mitrovics Gyula ref. teológiai tanár. A gyak. teol. professzora Sárospatakon (1868-96); tiszánineni főjegyző (1884-96); debreceni lp. (1896-1903). A *Sárospataki Lapok* alapítója, első szerkesztője (1882-86). Fontosak teológiai tankönyvei: *A ker. hit- és erkölestudomány rövid foglalatja* (1877); *Egyházi szónoklattan* (1878); *Liturgika* (1913). Fia, ifj. Mitrovics Gyula (1871-1965) a Debreceni Egyetem első pedagógia professzora volt.

90 éves lenne „Kogitó”

90 éve Székelyudvarhelyen született Nagy László, barátai s teológustársai számára „Kogitó”, a kolozsvári Protestáns Teológia tudós főkönyvtárosa.

A XX. századi erdélyi református egyházi élet nagyjainak és kicsinyeinek egy-egy vonását ihletett tollvonásokkal örökölte meg. Egyik epizód id. Gecse János (1884–1967) lelkipásztor személyéhez kötődik. Idősb G. J. Harangláb derekasan gazdálkodó szolgálattevője volt. Nagy László szászcsávási lelkipáztorkodása idejére esett ismeretségük. A 90 éve született tudós könyvtárosa, szisztematika teológia professzorra és lapszerkesztőre emlékezünk saját írásával:

A BELMISSZIÓ

„Idős Gecse János igazi »ev. ref. papként« nem szerette a Makkai Sándor által bevezetett belmissziót. Úgy tartotta, hogy a magyar református lélek nem alkalmas ennek a német földről átültetett vérszegény pietista palántának a befogadására. Az egyházmege többi »ev. ref. pajával« egyetemben úgy vélte, hogy az egyház legfontosabb élettevékenysége a vasárnapi istentisztelet, s e mellett nincs szükség egyébre, mert minden belmissziói munkaág csökkenti az istentiszteletek látogatását, és a sok biblióra előkészíti az utat a különféle excentrikus vallási mozgalmak és elméletek befogadására.

Gecse János a Küküllői Egyházmege jelesebb szónokai közé tartozott. Beszédeit az ékesszólóstan szabályai szerint építette fel. Nagy gondot fordított a halotti beszédek alapos és gondos kidolgozására. Az egész egyházvidék tudta, hogy a harangláb pap versés búcsúztatókat mond. Így népszerűsége a gyülekezetben nőttön-nőtt, s még megrokkant, megroggyant öreg korában is tisztelettel és megértéssel vették körül. A vasárnap délelőtti istentisztelet után, az akkori gyakorlat szerint, okosan és türelmesen folytatta a konfirmált ifjak valláserkölcsei nevelését.

A belmissziói munka bevezetése után új pontokat illesztettek a lelkeszi jelentésbe. Id. Gecse János sokat elmélkedett e pontok felett, és nemtetszésének kifejezésére kiöltése közben gyakorta csóválta a fejét.

Különösen az a kérdés bosszantotta fel, mely az iránt érdeklődött, hogy a lelkesz milyen pásztori munkát végez a gyülekezet leányai körében. Napokon keresztül fontolgatta, latolgatta a megfelelő feleletet. Végül gyönyörű kézírásával ezt írta be a megfelelő rubrikába: – Minden leánynak van drága édesanyja, vigyázzon az a kedves leányára! Gecse János akkor rebellsnek ható feleletében sok igazság volt és van. Ezt ma, a teljes etikai zárvazarak korában látjuk csak igazán. A lányok anyai nevelése semmivel sem pótolható.” (Olvasható: Nagy László, ...és vidámsd meg az én szívemet. Péld 27,11. Anekdoták – életképek. Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület, Kolozsvár 1996.)

A tudós szerző iránti tisztelet csorbitása nélkül elmondhatjuk: a belmisszió és általában a pásztori szolgálat fenti értékelése akkor sem állta meg minden tekintetben a helyét – és ma sem bírja ki a gyakorlat próbáját! Ezt református egyházunk ez idő szerinti „ívelése” mutatja a legjobban.

A Nagy László és küküllömenti kortársai által képviselt szemléletet László Dezső, Kolozsvár–Farkas utcai lelkesz visszaemlékezése ellenpontozza. Hogy mennyire találoan, ki-ki eldöntheti. 1921 őszén a teológiai hallgatók ismerkedési vacsoráján Nagy Károly püspök a belmissziói munkák fontosságáról és bevezetésük szükségességéről beszélt. Nyíltan kimondta a belmissziói munkák erdélyi bevezetése felé fordulva: egy negyed századig küzdöttem ellened, Kecskeméthy István, és most beismerem, hogy neked volt igazad. (Nagy László 1998-ban hunyt el.)

BALOGH BÉLA

Fricska

Egyszer egy városban az utcán hangosan kiabál egy újságárus rikkancs:

– Szenczácio! Hatalmas átverés! 42 áldozat!

Hatalmas átverés! 42 áldozat!

Odamegy egy atyafi a rikkancshoz, és vesz tőle egy újságot. Végiglapozza, forgatja, de nem talál benne semmi szenczáciosat. Vissza-

megy a rikkancshoz, és számon kéri:

– Hallod, te fiam! Hát nincs is ebben az újságban semmi szenczácio.

Erre a rikkancs még hangosabban kezd kiabálni:

– Szenczácio! Hatalmas átverés! Már negyvenhárom áldozat!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente.

Szerkesztőbizottság: Ghitea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tóts Beáta, Wagner Erik. Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Szerkesztőség: 410001 Nagyvárad, Moscovoi (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszo, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkeszi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.